

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

31 травня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 1164/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого - Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Володимирецького районного суду Рівненської області Поровського Віталія Анатолійовича за скаргою Свиридова Сергія Васильовича,

встановила:

У травні 2014 року до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі - Комісія) надійшла скарга Свиридова С.В. на дії судді Поровського В.А., в якій він вказує на порушення суддею Поровським В.А. вимог щодо колегіального розгляду справи за обвинуваченням ОСОБА_4 у вчиненні злочину, передбаченого частинами третьою та п'ятою статті 185 Кримінального кодексу України (далі - КК України).

Також заявник зазначає про упереджений розгляд цієї справи, вказує, що суддя не розглянув один із заявлених йому відводів.

Крім того ОСОБА_4, вважає, що суддя Поровський В.А. умисно затягував розгляд справи, не розглядав його клопотання та заяви, а також безпідставно залишив без розгляду його апеляцію на вирок від 12 грудня 2013 року.

Тож, просить притягнути суддю до дисциплінарної відповідальності.

28 березня 2015 року набрав чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд», яким Закон України «Про судоустрій і статус

суддів» викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 Розділу II цього Закону «Прикінцеві та перехідні положення», розгляд заяв і скарг поданих, а дисциплінарних проваджень щодо суддів розпочатих до набрання ним чинності здійснюється відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції від 7 липня 2010 року № 2453-VI (далі - Закон).

Відповідно до статті 86 Закону, членом Комісії Весельською Т.Ф. проведено перевірку викладених у скарзі даних та обставин.

Розглянувши матеріали перевірки, заслухавши доповідь члена Комісії, проаналізувавши її висновок, Комісія дійшла висновку, що у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Поровського В.А. необхідно відмовити з таких підстав.

У провадження судді Поровського В.А. надійшла кримінальна справа за обвинуваченням ОСОБА_5 та ОСОБА_4 у вчиненні злочину, передбаченого частинами третьою та п'ятою статті 185 КК України, а також за обвинуваченням ОСОБА_6 у вчиненні злочинів, передбачених частиною п'ятою статті 185, частиною першою статті 263 КК України.

Вироком Володимирецького районного суду Рівненської області від 12 грудня 2013 року, зокрема, ОСОБА_4 визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого частинами третьою та п'ятою статті 185 КК України та призначено покарання у виді позбавлення волі строком на 8 років з конфіскацією майна.

Цей вирок скасовано ухвалою Апеляційного суду Рівненської області від 15 липня 2014 року, справу направлено до суду першої інстанції на новий розгляд в іншому складі суду.

Заявник вказує на порушення суддею Поровським В.А. вимог щодо колегіального розгляду справи в суді першої інстанції.

Переглядаючи вирок, апеляційний суд встановив, що ОСОБА_4 в суді першої інстанції тричі заявляв клопотання про колегіальний розгляд справи.

Згідно даних Єдиного державного реєстру судових рішень, постановою Володимирецького районного суду Рівненської області від 12 грудня 2012 року задоволено клопотання підсудних ОСОБА_1 та ОСОБА_2 про колегіальний розгляд справи, вирішено звернутися до Апеляційного суду Рівненської області для вирішення питання про передачу справи до іншого суду, оскільки колегіальний розгляд справи даним судом був неможливий у зв'язку з тим, що інші троє суддів, які працювали у Володимирецькому районному суді Рівненської області й раніше брали участь у розгляді цієї справи та в проведенні дізнання.

Однак, постановою від 28 грудня 2012 року, ухваленою суддею Поровським В.А., вирішено продовжити одноособовий розгляд справи. Таке рішення мотивовано тим, що на час його прийняття другий том справи знаходився в Київському науково-дослідному інституті судових експертиз, без якого направити справу до іншого суду неможливо.

У своїх поясненнях суддя Поровський В.А. зазначив, що під час слухання справи ОСОБА_4 неодноразово заявляв клопотання про зміну запобіжного заходу з тримання під вартою на підписку про невиїзд, однак, оскільки у задоволенні цих клопотань він відмовляв, заявник подав клопотання про колегіальний розгляд справи, яке було задоволено. Суддя Поровський В.А. також пояснив, що, оскільки з апеляційного суду справа була повернута назад до Володимирецького районного суду Рівненської області, то він продовжив її розгляд.

Відповідно до частини другої статті 17 Кримінально-процесуального кодексу України у редакції 1960 року (далі - КПК України), кримінальні справи про злочини, за які законом передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк більше десяти років, розглядаються в суді першої інстанції колегіально судом у складі трьох осіб, якщо підсудний заявив клопотання про такий розгляд, а про злочини, за які законом передбачена можливість призначення покарання у виді довічного позбавлення волі, - у складі трьох осіб незалежно від наявності клопотання підсудного про такий розгляд.

Як встановлено судом апеляційної інстанції, частиною п'ятою статті 185 КК України, передбачено покарання у виді позбавлення волі строком до 12 років, тобто на строк більше 10 років.

Суддя Поровський В.А. ж всупереч цим вимогам продовжив одноособовий розгляд справи та постановив у ній вирок.

Згідно з частиною першою статті 370 КПК України, істотним порушенням вимог кримінально-процесуального закону є такі порушення вимог цього Кодексу, які перешкодили чи могли перешкодити суду повно та всебічно розглянути справу і постановити законний, обґрунтований і справедливий вирок чи постанову.

Пунктом 2 частини другої статті 370 КПК України передбачено, що вирок в усякому разі належить скасувати, якщо він постановлений незаконним складом суду.

Таким чином, розглядаючи справу одноособово за наявності клопотань підсудних про її колегіальний розгляд, суддя допустив істотне порушення норм процесуального права, оскільки її розгляд здійснювався незаконним складом суду, що підтверджено судом апеляційної інстанції.

Окрім іншого, заявник вказує на те, що суддя Поровський В.А. не розглянув одну із заяв про його відвід.

Як вбачається з матеріалів перевірки, ОСОБА_4 30 липня 2013 року заявляв судді Поровському В.А. відвід, проте цього ж дня у його задоволенні було відмовлено.

Разом з тим, Апеляційним судом Рівненської області в ухвалі від 15 липня 2014 року встановлено, що ОСОБА_4 заявляв відвід судді Поровському В.А. і в грудні 2012 року разом із подачею клопотань про колегіальний розгляд справи. Однак, всупереч статей 56, 57 КПК України, судом це клопотання не розглядалось і не вирішувалось.

Тож, встановлені обставини свідчать про порушення суддею Поровським В.А. правил щодо відводу.

Також заявник вказує на те, що викликаючи до суду свідків, в заслуховуванні яких не було необхідності, суддя умисно затягував розгляд справи.

Згідно довідки про рух справи № 1702/1169/2012, у провадження судді Поровського В.А. вона надійшла 27 лютого 2012 року.

20 квітня 2012 року проведено підготовче засідання, судовий розгляд призначено на 22 травня 2012 року, однак цього дня в засідання не з'явилися свідки і воно відкладено на 25 липня 2012 року (у період з 28 травня по 18 липня 2012 року суддя перебував у відпустці).

25 липня 2012 року справа не розглядалась у зв'язку з неявкою захисника, у засіданнях 18 жовтня, 13 та 14 листопада 2012 року справа не розглядалась у зв'язку з неявкою потерпілих, участь яких у розгляді справи визнана обов'язковою та до яких застосовувався привід.

5, 28 грудня 2012 року, 24 січня, 2, 12 лютого, 13 березня, 3, 18 квітня, 16, 31 липня та 12 серпня 2013 року розгляд відкладався у зв'язку з неявкою захисника, а також потерпілих та свідків, до яких застосовувався привід (у період з 15 травня по 12 липня 2013 року суддя перебував у відпустці).

15 серпня 2013 року у справі призначено експертизу.

Судовий розгляд відкладався і 18 жовтня, 13 та 19 листопада 2013 року у зв'язку з неявкою свідків.

21 листопада 2013 року оголошено перерву за клопотанням учасників процесу для підготовки до судових дебатів.

10 грудня 2013 року розгляд справи завершено, суддя видалився до нарадчої кімнати для ухвалення вироку, який проголосив 12 грудня 2013 року.

З викладеного вбачається, що судові засідання призначалися систематично, без невиправданих затримок.

Відповідно до частини першої статті 290 КПК України, якщо в судове засідання не з'явиться потерпілий, суд, вислухавши думку учасників судового розгляду, вирішує питання про розгляд справи або відкладення його в залежності від того, чи можливо у відсутності потерпілого з'ясувати всі обставини справи і захистити його права та законні інтереси. До потерпілого, який не з'явився без поважних причин, суд може застосувати привід відповідно до статті 72 цього Кодексу

Згідно з частиною першою статті 292 КПК України, якщо не всі викликані свідки і експерти з'явилися, суд вислуховує думку учасників судового розгляду про можливість розгляду справи і виносить ухвалу, а суддя - постанову про дальший розгляд справи чи про відкладення його, вживаючи, при необхідності, щодо свідків заходів, зазначених у статтях 70 і 71 КПК України.

З викладеного вбачається, що визнання обов'язковою явки потерпілих та/або свідків визначається на розсуд суду. Комісія ж не є органом правосуддя, та, відповідно до статей 124, 129 Конституції України, статей 5, 14 Закону, не вправі надавати правову оцінку судовим рішенням, як і процесуальним діям судді (згідно рішення Конституційного Суду України від 11 березня 2011 року № 2рп/2011).

За таких обставин, доводи заявника про умисне затягування суддею Пороським В.А. розгляду справи у зв'язку з визнанням необхідності допиту свідків - неспроможні.

Необґрунтовані й доводи скарги про відмову головуючого судді у розгляді клопотань та заяв ОСОБА_4, які заявлялися ним в усному порядку та направлялися поштою, оскільки заявником не зазначено які саме клопотання не були розглянуті та коли вони були заявлені.

Що стосується доводів незгоди з постановою Володимирецького районного суду Рівненської області від 1 квітня 2014 року, якою залишено без розгляду апеляцію ОСОБА_4 на вирок від 12 грудня 2013 року, перевіркою встановлено таке.

Постановою судді Пороського В.А. від 25 грудня 2013 року апеляцію ОСОБА_4 залишено без руху.

Постановами цього ж судді від 30 грудня 2013 року залишено без руху й апеляції Крестинської Л.А. - захисника ОСОБА_4, прокурора Круглицької В.М.; постановою від 8 січня 2014 року - апеляцію ОСОБА_5. Причиною для залишення без руху усіх цих апеляцій було, зокрема, те, що у них не наведено підстав щодо незаконності вироку, передбачених статтею 350 КПК України.

Постановою судді Поровського В.А. від 1 квітня 2014 року, у зв'язку з невиконанням вимог постанов про залишення апеляцій без руху, їх визнано такими, що не підлягають розгляду.

Згідно даних Єдиного державного реєстру судових рішень, ухвалою Апеляційного суду Рівненської області від 3 червня 2014 року апеляції прокурора, захисника ОСОБА_3 та засудженого ОСОБА_1 задоволено, постанову судді від 1 квітня 2014 року скасовано, а кримінальну справу повернуто до суду першої інстанції для виконання вимог статті 351 КПК України (повідомлення інших осіб, які беруть участь у справі про надходження апеляцій).

Ухвалою ж Апеляційного суду Рівненської області від 18 червня 2014 року задоволено апеляцію засудженого ОСОБА_1, а постанову судді від 1 квітня 2014 року скасовано та визнано такою, що підлягає розгляду. До суду першої інстанції справа не поверталась.

Скасовуючи постанову про залишення апеляцій без розгляду, апеляційний суд встановив, що прокурором було усунуто недоліки її апеляції у встановлений для цього строк, апеляції захисника ОСОБА_3, обох засуджених повністю відповідали вимогам статті 350 КПК України та були залишені без руху безпідставно.

Відповідно до статті 83 Закону, скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Ті обставини, що суддя Поровський В.А. безпідставно залишив без розгляду всі апеляції учасників кримінального процесу, та, як встановлено судом апеляційної інстанції, штучно створив умови для недопущення до розгляду апеляції засудженого ОСОБА_1, свідчать про те, що зазначені порушення допущені внаслідок умисного порушення норм процесуального права.

Таким чином, перевіркою встановлено істотні порушення суддею норм процесуального права під час розгляду справи незаконним складом суду, порушення правил щодо відводу, а також умисне порушення норм процесуального права у зв'язку із залишенням без розгляду апеляцій учасників процесу. Наслідком таких порушень, відповідно до пунктів 1, 2 частини першої, а також частини другої статті 83 Закону, є притягнення його до дисциплінарної відповідальності.

Разом з тим, частиною четвертою статті 87 Закону визначено, що дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із

дня відкриття Комісією провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Із наданої виконувачем обов'язки голови Володимирецького районного суду Рівненської області інформації щодо періодів тимчасової непрацездатності судді Поровського В.А. та перебування його у відпустках, вбачається, що з дня вчинення ним дисциплінарного проступку, без урахування зазначених періодів, минуло більше року, а тому, відповідно до положень частини четвертої статті 87 Закону, дисциплінарне стягнення до судді не може бути застосовано.

Керуючись статтями 83-86, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Комісія, -

вирішила:

Відмовити у відкритті дисциплінарної справи стосовно судді Володимирецького районного суду Рівненської області Поровського Віталія Анатолійовича.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка